

WWF

JAAR
RAPPORT

BE

2015

ONZE MISSIE

WWF wil de aantasting van het milieu op onze planeet een halt toeroepen en bouwen aan een toekomst waarin de mens in harmonie leeft met de natuur, door te werken aan het behoud van de biodiversiteit, door toe te zien op een duurzaam gebruik van de natuurlijke rijkdommen en door mensen aan te zetten vervuiling en overconsumptie te verminderen.

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	3
Op het terrein	6
Burgers engageren: samen staan we sterk	10
Aan tafel met overheden en bedrijven	14
2015 in cijfers	16
De gezichten van WWF	18

Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo, het woord Panda en de afkorting WWF zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan mits bronvermelding.

Redactie: Ronald Biegs, Antoine Lebrun, Carole Detroz, Christèle Devos, Sara De Winter, Anne Dierick, Alain Flabat, Charlotte Gijssels, Sabien Leemans, Geert Lejeune, Florence Platteau, Isabelle Vertriest, Angelika Zapszalka, Nicolas Chartier. • Franse vertaling: Martin Collette. • Coördinatie: Charlotte Gijssels

Vormgeving: www.inextremis.be mp5248 • Druk: Impresor.

Foto voorpagina: © naturepl.com / Ernie Janes / WWF • Foto Antoine Lebrun © We Have Heart • V.U.: Antoine Lebrun. E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

Nationale Loterij
creëert kansen

VOORWOORD

Ronald Biegs
Voorzitter van de
Raad van Bestuur

Antoine Lebrun
Algemeen directeur

De bescherming van natuurgebieden en bedreigde diersoorten is altijd al de kerntaak geweest van WWF. Toch moeten we vaststellen dat de biodiversiteit het niet goed stelt. Ons laatste *Living Planet Report* schetst een alarmerend beeld van de staat waarin de biodiversiteit zich bevindt. Op 40 jaar tijd is de grootte van de populaties gewervelde dieren met 52% verminderd. Sommige iconische diersoorten zijn met uitsterven bedreigd: de tijgerpopulatie is in één eeuw met 97% verminderd en telt vandaag nog 3200 individuen in het wild, terwijl de populatie van de zwarte neushoorns tussen 1970 en 1992 met 96% is afgenomen en vandaag nog zo'n 5000 individuen telt. Vandaag staan leefgebieden en diersoorten overal onder druk, is de ontbossing volop aan de gang, worden de oceanen overbevist, en bereiken stroperij en illegale handel in wilde diersoorten een nieuw hoogtepunt. Zelfs in Europa stellen sommigen de Vogel- en Habitatrichtlijnen in vraag, de wetgeving die aan de basis ligt van het Natura 2000-netwerk. Tot slot verzwakt de klimaatverandering onze biodiversiteit, terwijl er nog onvoldoende ambitie is getoond om de opwarming tot een grens te beperken, die eens overschreden fataal zou kunnen zijn voor tal van ecosystemen.

Dit is een weinig verheugend beeld maar ook een boeiende uitdaging, want wij zijn ervan overtuigd dat het mogelijk is om een wereld te bouwen waarin mens en natuur in harmonie samenleven. Om deze reden zijn we actief op locaties waar we projecten kunnen ontwikkelen die de bedreigde diersoorten en habitats rechtstreeks beschermen. Maar we zijn ook in eigen land actief. In België beïnvloeden we de politiek en het bedrijfsleven zodat het natuurbehoud deel gaat uitmaken van de politieke besluitvorming en sensibiliseren we de Belgische bevolking over de invloed die ons gedrag op het milieu kan hebben. Bij het lezen van dit jaarrapport ontdekt u de verwezenlijkingen die we in de loop van het jaar 2014 konden bereiken en kunt u vaststellen dat we, ondanks de ongunstige omstandigheden, concrete resultaten bereiken op het terrein.

Dat alles zou niet mogelijk zijn zonder het engagement van burgers, bedrijven en regeringen aan onze zijde. Binnen WWF leeft de krachtige overtuiging dat verandering slechts mogelijk is door samenwerking met alle actoren van de maatschappij. We zijn dan ook bijzonder trots dat jullie ons steeds talrijker steunen. We zijn van 85 000 leden in 2013 gestegen naar 95 000 leden in 2014. Tot onze leden behoren ook meer dan 1000 kinderen die lid zijn geworden van onze Rangerclub, die in januari 2014 werd opgericht. Met kinderen aan onze zijde kunnen we een wereld bouwen waarin de bescherming van de natuur centraal staat. De toename van ons ledenaantal zal de komende jaren een belangrijke prioriteit blijven.

Want zonder de steun van onze leden kunnen we onze strijd niet winnen.

Aan iedereen, van harte bedankt voor jullie steun.

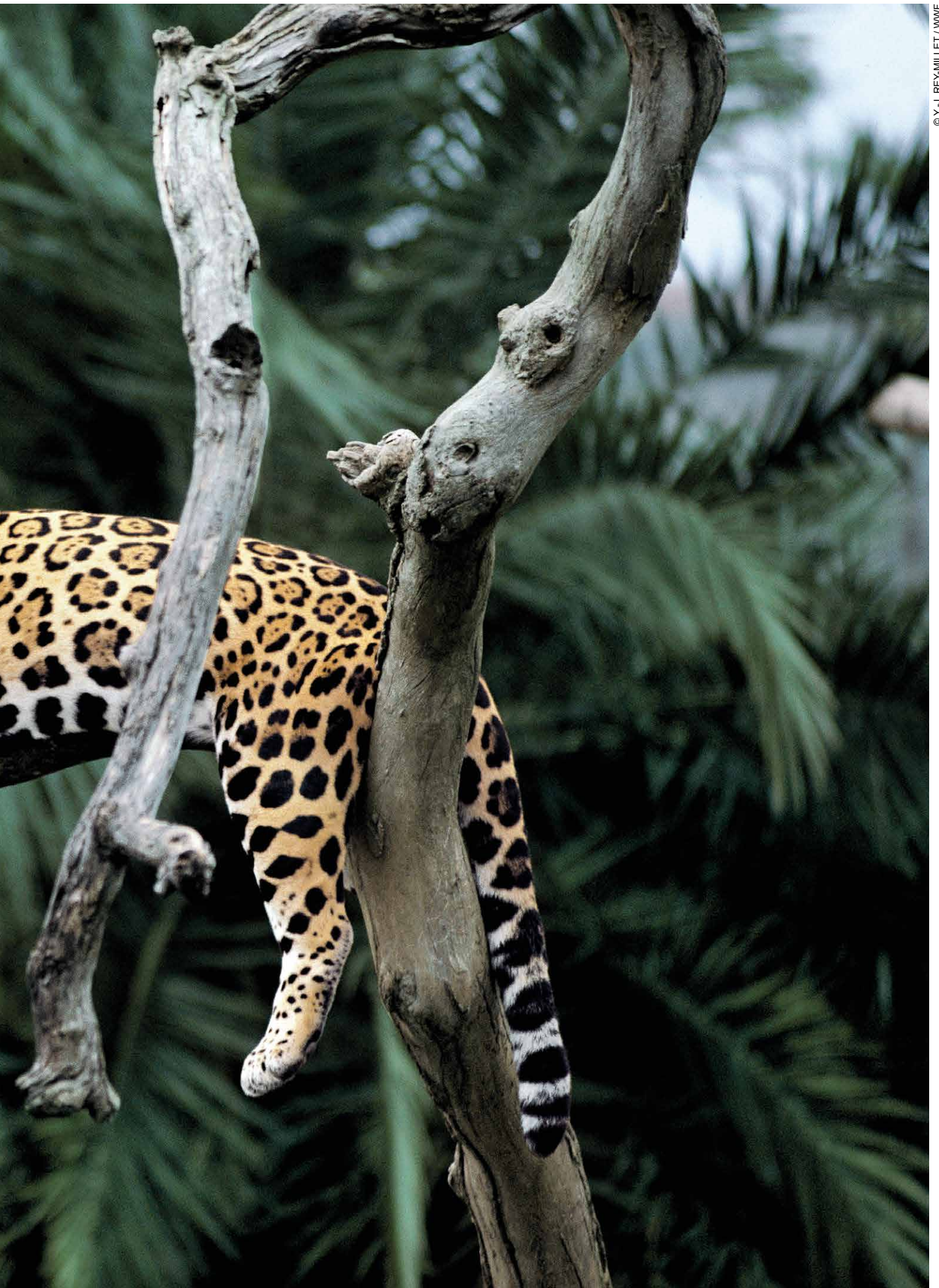
Ronald Biegs
Voorzitter WWF-België

Antoine Lebrun
Algemeen directeur WWF-België

EEN SCHAT AAN BIODIVERSITEIT IN DE ECUADORAANSE WOUDEN

De wouden van Ecuador vormen niet alleen een gigantische buffer tegen de opwarming van de aarde, ze zijn ook een thuis voor miljoenen mensen en dieren, waaronder de majestueuze jaguar. Nergens anders ter wereld leven zoveel jaguars als in deze wouden. Maar hun habitat verkleint zienderogen: jaarlijks verdwijnt hier zo'n 100 000 hectare tropisch woud. WWF-België tracht dit tegen te gaan door zijn medewerking te verlenen aan het programma Socio Bosque, dat zorgt voor de bescherming van het woud en tegelijkertijd bijdraagt aan het welzijn van inheemse gemeenschappen en boseigenaars.

WWF OP HET TERREIN

WWF concentreert zich vandaag op de regio's die het rijkst zijn aan biodiversiteit, die soms wel 95% van alle plant- en diersoorten ter wereld bevatten, en op de diersoorten die een cruciale rol spelen in hun ecosysteem.

WWF-België volgt verschillende terreinprojecten op in enkele van deze regio's.

De voorbije vijftig jaar is ongeveer de helft van het bosareaal op aarde verloren gegaan door rechtstreeks of onrechtstreeks toedoen van de mens.

WWF-BELGIË PROMOOT BOSBESCHERMING IN ECUADOR

Wist u dat de bossen op aarde vandaag verdwijnen aan het zorgwekkende tempo van één voetbalveld per twee seconden? Bossen herbergen nochtans naar schatting 80% van de plant- en diersoorten die aan land leven.

WWF-België steunt sinds maart 2015 het *Socio Bosque* programma in Ecuador, waar jaarlijks zo'n 100 000 hectare tropisch woud verdwijnt. Via dat programma beloont de Ecuadoriaanse overheid landeigenaars en inheemse gemeenschappen met een financiële compensatie voor elke hectare woud die gedurende 20 jaar beschermd wordt.

Veel lokale gemeenschappen (zoals indianengroepen, inheemse groepen, boeren ...) kennen het programma echter niet. Daarom is WWF-België in maart 2015 ter plaatse begonnen met een grootschalige sensibiliseringscampagne. Nog tot eind 2016 zal WWF-België plaatselijke bewoners informeren over het programma en hen aanmoedigen toe te treden. Tegen die tijd willen we minstens 15 nieuwe gemeenschappen en 100 nieuwe landeigenaars in het programma hebben, of 11 000 bijkomende hectaren woud die voor de komende 20 jaar beschermd blijven. In de eerste maanden van het project zijn al 7 gemeenschappen tot het programma toegetreden.

14 600 HECTARE KRITISCH LEEFGEBIED IN KAART GEBRACHT

De prachtige Karpaten in Midden-Europa vormen een halfcirkelvormige keten van hooggebergte met een lengte van bijna 1500 kilometer en een breedte van 100 tot 350 kilometer. Dit is het groene hart van Europa, de laatste echte wildernis van het oude continent, en een toevluchtsoord voor grote carnivoren zoals de wolf, de bruine beer en de lynx. Centraal in de Karpaten ligt Maramures, een bijzonder goed bewaarde streek in het grensgebied tussen Roemenië en Oekraïne en de thuishaven van zo'n 380 à 470 bruine beren. Ongeveer een derde van deze 10 000 km² ruige bossen, steile toppen en landbouwvalleien is intussen erkend als beschermd natuurgebied. Maar ook hier neemt de bosontginning toe en wordt er alsmaar meer infrastructuur aangelegd door de mens. Daardoor raakt het leefgebied van de dieren alsmaar verder versnipperd. Een groot probleem voor de beren in de regio, die dagelijks grote afstanden afleggen op zoek naar voedsel en plekjes om te rusten.

WWF heeft intussen een gebied van 14 600 hectare in kaart gebracht dat beschermd moet worden en met elkaar in verbinding moet staan om de beren vrij te laten migreren doorheen de regio van Maramures. Die verbindingen worden gemaakt via ecologische corridors. Tegen 2017 willen we het via ecologische corridors aan elkaar verbonden gebied optrekken tot 270 000 hectare.

470

IN HET GRENSGEBIED TUSSEN ROEMENIË EN OEKRAÏNE LEVEN ZO'N 380 À 470 BRUINE BEREN. DAT IS ONGEVEER DE HELFT VAN HET TOTALE AANTAL BRUINE BEREN IN EUROPA.

Dankzij het Luki-pilootproject zullen 10 000 gezinnen subsidies ontvangen voor bosbeheer.

Onrechtstreeks zullen de levensomstandigheden van nog eens 100 000 bewoners rond het reservaat verbeteren dankzij het project.

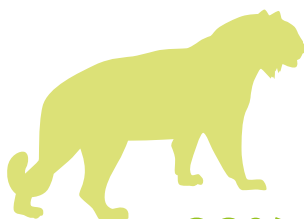
NATUURLIJKE REGENERATIE VAN HET CONGOLESE WOOD

In Bas-Congo, een provincie ten zuidwesten van de Democratische Republiek Congo, ligt middenin het unieke Mayombewoud het Luki Reservaat. Dit 33 000 hectare groot gebied is het meest zuidelijke punt van een eeuwenoud regenwoud, en is al sinds 1976 erkend als biosfeerreservaat door de UNESCO. En toch wordt het bedreigd. Vele delen van dit buitengewone woud zijn al in een droge savanne veranderd door de kap- en verbrandstechniek van de plaatselijke landbouwers. Deze savannes worden elk jaar opnieuw verbrand om kleine zoogdieren te vangen, waardoor de bodem er bijzonder slecht aan toe is.

WWF-België tracht dit te voorkomen door de dorpingen en landeigenaren bewust te maken van de gevolgen van hun methodes, en door financiële steun te verlenen ter compensatie op korte termijn. Het project wil de bodem langzaam herstellen zodat er opnieuw een natuurlijk woud op de savannes zou verschijnen. Dankzij de natuurlijke regeneratie van savanne (NRS) kan de bodem in de regio opnieuw vruchtbaar worden, vinden de dieren hun natuurlijke habitat terug en beschikken de bewoners weer over brandhout.

Daarnaast is WWF-België ook de samenwerking aangegaan met de Universiteit Gent en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika om te onderzoeken in welke mate deze NRS-zones koolstof kunnen opslaan.

De eerste NRS-zone werd vastgelegd in 2008. In 2015 werden 3015 hectare in NRS-zones veranderd, 40 duurzame boerderijen opgestart en zetten 60 rangers zich in voor de bescherming van het woud. Tegen juni 2016 hopen we 5000 hectare in NRS-zones veranderd te hebben.

93%

**DOOR DE ONTBOSsing
ZIJN DE TIJGERS 93% VAN
HUN LEEFGEBIED KWIJt.
DRIE TIJGERSOORTEN,
DE KASPISCHE TIJGER,
DE JAVAANSE TIJGER
EN DE BALINESE TIJGER
ZIJN AL VOORGOED
UITGESTORVEN.**

TIJGERS IN THAILAND EN CAMBODJA HERINTRODUCEREN EN BESCHERMEN

De tijger is één van de meest bedreigde diersoorten op aarde. In 100 jaar tijd is 97% van de tijgers verdwenen. Vandaag leven er nog amper 3200 wilde tijgers over de hele wereld.

WWF-België heeft in 2015 nieuwe projecten opgestart ter bescherming van de tijger. In Thailand slaan WWF-België en WWF-Oostenrijk de handen in elkaar om één van de grootste tijgerpopulaties ter wereld te beschermen, verspreid over het Dawna-Tenasserimlandschap in Thailand en Myanmar.

In Cambodja werkt WWF-België mee aan het *Tiger Alive Initiative*, dat een plan heeft opgesteld om de tijger te herintroduceren en te beschermen in het Eastern Plains Landscape. Deze regio in Cambodja omvat één van de grootste ongeschonden wouden in Zuidoost-Azië, en behoort tot de wereldwijde top 200 van belangrijke gebieden voor biodiversiteit. Het plan heeft echter de steun nodig van de voltallige Cambodjaanse regering om te kunnen slagen. De Minister van Leefmilieu is intussen alvast overtuigd, en gesprekken met de Eerste Minister zijn volop aan de gang.

In België lanceerde WWF in 2015 de campagne Red de Tijger, dat 900 mensen ertoe aanzette een tijger symbolisch te adopteren (zie pagina 11).

RECORDAANTAL STEMMEN VOOR DE NATUUR

Steeds vaker kom je in Europa opnieuw wilde dieren tegen, ook in natuurgebieden dicht bij huis. Dat hebben we te danken aan twee vernieuwende Europese wetten. Toch overweegt de Europese Commissie om net deze wetten af te zwakken, wat jaren aan natuurbescherming teniet zou doen. Toen de Europese Commissie een volksraadpleging organiseerde over deze mogelijke herziening, riepen WWF en tal van andere natuurorganisaties iedereen op om in actie te komen. Meer dan 520 000 natuurliefhebbers lieten hun stem horen. Een absoluut record in de Europese geschiedenis.

SAMEN STAAN WE STERK

De aantasting van het milieu is intens vervlochten met beslissingen van bedrijven, politici én gewone mensen. Daarom is WWF niet alleen actief op het terrein, maar tracht het ook politieke beslissingen te beïnvloeden, productieprocessen

aan te passen en het grote publiek bewust te maken van hun dagelijkse keuzes. Gesteund door de toewijding van onze leden, streven we elke dag naar het versterken van de verbindingen tussen onze levens hier thuis en ons werk over de hele wereld. Samen staan we sterk!

520 323

**SAMEN HEBBEN WE
HET RECORDAANTAL
STEMMEN VERBROKEN
IN DE GESCHIEDENIS
VAN DE EUROPESE
VOLKSRAADPLEGINGEN:
NIET MINDER DAN 520 323
EUROPEANEN SPRAKEN ZICH
UIT VÓÓR DE BESCHERMING
VAN DE NATUUR.**

KEEP NATURE ALIVE: BEDANKT!

Het Europese Natura 2000-netwerk is het grootste netwerk van beschermde gebieden ter wereld. Met 27 000 sites verspreid over 28 landen, omvat het maar liefst 18% van het Europese territorium. België telt 458 Natura 2000-gebieden of bijna 12% van ons grondgebied. De kans is groot dat u er één in uw buurt vindt.

Dit netwerk wil de meest bedreigde diersoorten en habitats van Europa beschermen en de wilde natuur om ons heen behouden. Het dankt zijn bestaan aan de Europese Vogelrichtlijn (1979) en de Europese Habitatrictlijn (1992), twee van de meest progressieve wetten voor natuurbescherming ter wereld. Toch overweegt de Europese Commissie momenteel de mogelijkheid om deze wetten te verzwakken, wat jaren aan natuurbescherming teniet zou doen.

Toen de Europese Commissie besloot om hierover een publieke raadpleging te organiseren, ging WWF meteen de samenwerking aan met meer dan 100 organisaties over heel Europa. Ondanks dat we slechts enkele weken hadden om iedereen te engageren, stemden in totaal niet minder dan 520 325 mensen voor de bescherming van de richtlijnen, de meeste stemmen ooit in de geschiedenis van de Europese raadplegingen. In België lieten bijna 40 000 Belgen hun stem horen voor de Europese natuur, waarvan meer dan 10 000 via WWF-België.

De Europese beleidsmakers zullen rekening moeten houden met deze onmiskenbare boodschap. Aan hen nu de taak om de richtlijnen effectief en met voldoende middelen uit te voeren, en ze niet aan te passen. WWF-België zal de Belgische politici de komende maanden vragen om hun Europese collega's hierin te beïnvloeden. De strijd voor de legale bescherming van de Europese natuur is nog niet gewonnen maar we blijven hard werken om dit doel te bereiken, in België en over heel Europa!

UITSTERVENDE FAMILIES REDDEN EEN UITSTERVENDE FAMILIE

95% van de tijgerpopulatie is afgelopen eeuw verdwenen. Vandaag rest er de tijger nog slechts 7% van zijn oorspronkelijke habitat. Naast het verdwijnen van zijn leefomgeving is het vooral de stroperij die tijgers tot een bedreigde diersoort maakt. Willen we de tijger redden dan moeten we zijn leefgebied beschermen. Daarnaast dienen we werk te maken van een effectief internationaal beleid tegen stroperij en illegale handel in tijgeronderdelen.

WWF-België heeft daarom een campagne gelanceerd die Belgen met een uitstervende familienaam oproept te helpen. Op www.reddetijger.be kan men testen of een familienaam met uitsterven is bedreigd om vervolgens in één vloeiende beweging te helpen bij het redden van de uitstervende tijgerfamilie. Dat kan door symbolisch een tijger te adopteren en natuurlijk door de campagne te delen via de sociale media. De campagne wordt gesteund door radiopresentatrice Linde Merckpoel, samen met haar broer de twee laatste overblijvende Merckpoels in België. Tot nu toe hebben meer dan 900 mensen een tijger symbolisch geadopteerd via de actie, die deel uitmaakt van de internationale Tx2-campagne van WWF. Via de meerjarige Tx2-campagne willen we het aantal overblijvende tijgers verdubbelen tegen 2022, het volgende jaar van de Tijger op de Chinese kalender.

Voor wie alle liedjes van Radio Oorwoud al helemaal vanbuiten kent: in juni zijn de opnames van de tweede cd gestart ...

RADIO OORWOUD IS EEN HIT

Radio Oorwoud is een muzikaal project voor kinderen van de lagere school (6 tot 12 jaar), ontwikkeld door WWF-België. Centraal staat een cd met 15 liedjes, met de beestige stemmen van Raymond van het Groenewoud, Koen Wauters, Sarah Bettens, Nathalie Meskens, Stijn Meuris, Sean Dhondt en vele anderen. De liedjes verlagen de drempel om het in de klas te hebben over ontbossing, de klimaatverandering, de ecologische voetafdruk. Leerkrachten kunnen het pakket gratis bestellen via de website van WWF, en wie Radio Oorwoud thuis door de woonkamer wil laten knallen, kan het pakket kopen in de grote platenhandels of online.

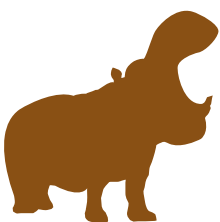
In totaal zijn intussen al meer dan 10 000 cd's van Radio Oorwoud de deur uit. Daarnaast zijn de liedjes van Radio Oorwoud dit jaar ook live gespeeld tijdens 20 concerten en werden er 40 theatervoorstellingen georganiseerd waarbij telkens 300 kinderen dieper konden ingaan op de liedjes. In 2014 kreeg Radio Oorwoud ook een Franstalige tegenhanger: Radio des Bois, met de stemmen van onder meer Jali, Marie Warnant, Perry Rose en Uman. Sindsdien hebben al meer dan 2700 exemplaren van Radio des Bois hun weg gevonden naar het Franstalige onderwijs.

1000 KLEINE RANGERS VERDEDIGEN DE NATUUR

Met WWF-België willen we bouwen aan de toekomst van de natuur, door te investeren in het bewustzijn van onze burgers van vandaag ... en morgen! Daarom hebben we vorig jaar de WWF-Rangerclub opgericht, een beestig leuke wilde dierenclub voor kinderen vanaf 6 jaar die dol zijn op de natuur. Voor een jaarlijkse bijdrage van 30 euro ontvangen de jonge natuurbeschermers een persoonlijke lidkaart en een welkomstpakket; 5 keer per jaar een magazine op hun maat met boeiende informatie over de natuur, dieren en planten; een bonnenboekje met kortingen voor heel wat natuur- en dierenparken; de mogelijkheid om gratis of met korting deel te nemen aan natuuractiviteiten in België; een VIP-behandeling op events die WWF zelf organiseert en tal van andere verrassingen.

De Belgische WWF-Rangerclub bestaat nog maar één jaar, maar telt nu al 1000 trotse Rangers. Die maakten dit jaar het Nationaal Park Hoge Kempen onveilig tijdens de Beestige Dag, gingen op zoek naar bevers, leerden vuur maken en spoorzoeken, waren te gast in het strandlabo in Oostende en gingen op krabbenjacht.

1000 is natuurlijk een mooi getal, maar we willen graag nog veel meer kinderen welkom heten in de Rangerclub!

Welke zonnecrème gebruiken nijlpaarden? Wie is het snelste landroofdier ter wereld? Hoe komt het dat haaien altijd maar door blijven zwemmen? Jonge WWF-Rangers ontdekken het antwoord in het enige echte Rangerclubmagazine.

MEER FSC VOOR DUURZAAM BOSBEHEER

Onze tropische bossen verdwijnen aan een alarmerend tempo. Onverantwoorde houtkap is nog steeds een belangrijke oorzaak van ontbossing en bosdegradatie. De certificeringsinstelling 'Forest Stewardship Council' (FSC) keert het tij door een keurmerk toe te kennen aan hout- en papierproducten die voortkomen uit duurzaam beheerde bossen. WWF ziet FSC als het beste certificeringssysteem voor duurzaam bosbeheer. Daarom raden we consumenten, bosbeheerders, beleidsmakers en bedrijven aan om het FSC-systeem te gebruiken. Wereldwijd bestaat er vandaag een kleine 185 000 miljoen hectare FSC-bos, waarvan meer dan 23 000 hectare in België ligt.

AAN TAFEL MET OVERHEDEN EN BEDRIJVEN

Om de twee jaar brengt WWF-International zijn Living Planet Report uit. Het laatste rapport, dat afgelopen jaar uitkwam,

becijferde dat de populaties wilde dieren op aarde in de afgelopen 40 jaar met 52% zijn verminderd, terwijl de ecologische voetafdruk van de mens maar blijft toenemen. De ecologische voetafdruk van de gemiddelde Belg behoort vandaag zelfs tot de vijf grootste ter wereld. Het volstaat dan ook niet om enkel op het terrein te werken, of om enkel het grote publiek te sensibiliseren. Daarom werkt WWF-België ook samen met politici en bedrijven om ambitieuze milieuwetgeving en natuurvriendelijkere productieprocessen te bekomen.

50 TOT 90%

VAN HET HOUT UIT DE
BELANGRIJKSTE TROPISCHE
LANDEN IS VERKREGEN
DOOR ILLEGALE HOUTKAP.
EEN AANZIENLIJK DEEL
DAARVAN BEREIKT EUROPA
VIA BELGIË.

WWF PLAATST ILLEGAAL HOUT OP DE FEDERALE AGENDA

De grote havens in ons land zijn al jaren een belangrijke draaischijf voor de internationale handel in hout. Daar zit heel wat illegaal of op zijn minst verdacht hout tussen. België heeft dan ook een grote verantwoordelijkheid in de wereldwijde strijd tegen illegale kap. Sinds 2013 heeft onze overheid bovendien een specifiek instrument om die strijd te winnen: de Houtverordening van de Europese Unie (*EU Timber Regulation* of EUTR). En toch heeft de overheid dat instrument nooit gebruikt. Er zijn amper controles uitgevoerd en geen enkel bedrijf kreeg de afgelopen jaren een sanctie opgelegd, met als gevolg dat verdacht en illegaal hout via ons land de Europese markt blijft binnenkomen.

In 2015 heeft WWF daarom samen met Greenpeace een position paper over de Europese Houtverordening geschreven. Daarin maken we ons gezamenlijke standpunt bekend en vragen we onder meer dat de EUTR toegepast zou worden op alle houtproducten. Daarnaast pleiten we er ook voor om de EUTR beter toe te passen in België en Europa.

De position paper leidde tot een hoorzitting in de Commissie Leefmilieu van het federaal parlement. Op 3 juni 2015 gaven WWF en Greenpeace er gezamenlijk hun visie over de toepassing van de EU houtverordening in België. Na afloop kondigde de minister aan dat er bijkomende capaciteit gevraagd zal worden voor de bevoegde dienst. Dat is alvast een positief signaal, dat WWF uiteraard van nabij zal opvolgen.

Verder bereidt WWF op dit ogenblik een nieuwe campagne voor rond de *Forest Stewardship Council* (FSC), die met zijn keurmerk garandeert dat de hout- en papierproducten in kwestie afkomstig zijn uit duurzaam beheerde bossen. Aan de hand van deze nieuwe campagne willen we het aanbod aan duurzame houtproducten verhogen en de Belgen bewust maken over illegale boskap en over het FSC-keurmerk. Deze nationale campagne gaat van start in het voorjaar van 2016.

WWF zet zich in om een Belgisch klimaat-akkoord te bereiken voordat de klimaatop in Parijs van start gaat.

IN DE AANLOOP NAAR DE KLIMAATOP IN PARIJS

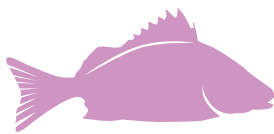
Eind 2015 komen beleidsmakers van over de hele wereld in Parijs samen voor een nieuwe klimaatop. Bovenaan de agenda: een ambitieus, rechtvaardig én bindend klimaatakkoord voor alle landen ter wereld vanaf 2020. Daarom zoekt WWF-België de samenwerking met tal van andere Belgische gelijkgezinde verenigingen om zowel burgers, bedrijfsleiders als politici bewust te maken van wat er op het spel staat tijdens deze Parijse top, en waarom Belgische en buitenlandse politici nu meer dan ooit concrete en ambitieuze maatregelen moeten nemen tegen klimaatverandering. Om de verzamelde toppolitici in Parijs te bewijzen dat dit onderwerp wel degelijk leeft in de samenleving, roepen we alle burgers op om zich te mobiliseren en hun stem te laten horen.

EERSTE BEWUSTE VISWEEK

Door overbevissing, bijvangst, vervuiling, schadelijke vistechnieken en klimaatverandering staan de oceanen wereldwijd onder druk. Overbevissing is een probleem dat ons allen raakt. Niet alleen komt de voedselvoorziening in gevaar, ook miljoenen arbeidsplaatsen en ecosystemen staan op het spel.

Omdat de visserij niet in de vraag kan voorzien wordt er steeds meer vis gekweekt, maar ook de kweek van vis kan grote gevolgen hebben voor natuur en milieu. Daarom moeten de visbestanden vandaag duurzaam worden beheerd voor de komende generaties.

Om die reden organiseert WWF-België samen met de keurmerken ASC (voor verantwoorde viskweek) en MSC (voor duurzame visserij) in september 2015 de eerste Bewuste Visweek in België, een publiekscampagne om de beide keurmerken beter bekend te maken bij de Belgische consumenten. Verscheidene supermarkten en merken zullen hun medewerking verlenen, en Belgische chefs stellen recepten samen op basis van ASC- of MSC-gecertificeerde vis. Vandaag staat al vast dat de campagne ook in september 2016 opnieuw van zich zal laten horen.

80 %

**TEGEN 2020 WIL
DELHAIZE MINSTENS
80% DUURZAME VIS
AANBIEDEN IN ZIJN VERSE
EN DIEPVRIESPRODUCTEN
EN PRODUCTEN IN BLIK.**

35% VAN VIS BIJ DELHAIZE DRAAGT MSC- OF ASC-KEURMERK

Delhaize werkt al sinds 2009 samen met WWF om de duurzame aanvoer van producten uit de zee te garanderen. Dat begint zijn vruchten af te werpen: momenteel draagt 35% van de vis bij Delhaize het MSC- of ASC-keurmerk. Tegen 2020 wil de keten minstens 80% duurzame vis met het MSC- of ASC-keurmerk of een equivalent aanbieden in zijn verse en diepvriesproducten en producten in blik.

Daarnaast speelt Delhaize als partner van WWF ook een belangrijke ondersteunende rol in het 'Fishery Improvement Project' in de Filipijnen voor de ontwikkeling van duurzame tonijnvangst. Voortaan vindt u enkel nog duurzame verse geelvintonijn bij Delhaize, waarvan 80% afkomstig is uit het Filipijnse project.

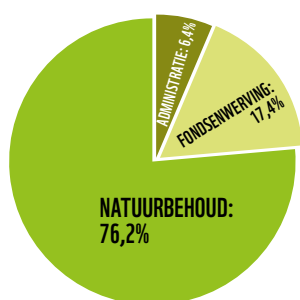
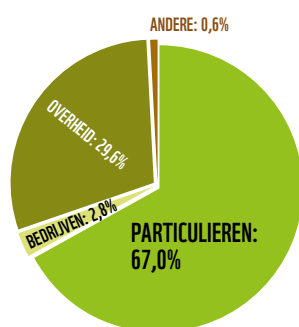
ALPRO VERNIEUWT ENGAGEMENT OM CO₂-UITSTOOT TE VERMINDEREN

In 2011 heeft Alpro zich ingeschreven in het *Climate Savers*-programma van WWF, dat bedrijven aanmoedigt om hun CO₂-uitstoot te beperken. Alpro heeft zich er toen toe verbonden om zijn CO₂-uitstoot in de daaropvolgende drie jaar drastisch te verminderen. En het bedrijf heeft woord gehouden: het reduceerde zijn absolute uitstoot toen met 21%.

En wat belangrijker is: Alpro heeft zich ertoe verbonden zijn *Climate Savers Engagement* te vernieuwen voor de komende drie jaar. Een hoopgevend bewijs dat economische groei perfect kan samengaan met een aanzienlijke vermindering van de CO₂-uitstoot.

2015 IN CIJFERS

De uitgebreide financiële resultaten zijn te vinden op de website van WWF-België: www.wwf.be/cijfers. Het financieel jaar 2015 loopt van 1 juli 2014 tot 30 juni 2015.

RESULTATENREKENING

	2014	2015
Gewone opbrengsten	9 258 516 €	10 491 096 €
Particulieren	6 897 929 €	7 033 665 €
Giften & lidgeld	5 631 037 €	6 530 880 €
Legaten	1 266 892 €	502 785 €
Bedrijven	397 314 €	294 880 €
Overheid	1 932 139 €	3 103 248 €
Personeelsubsidies	475 400 €	118 015 €
Subsidies voor natuurbehoudprogramma's	1 456 739 €	2 985 233 €
Andere	31 133 €	59 304 €
Gewone uitgaven	-8 148 136 €	-10 419 428 €
Administratie	-653 755 €	-669 976 €
Fondsenwerving	-1 325 210 €	-1 808 457 €
Natuurbehoud	-6 169 171 €	-7 940 996 €
Projecten van natuurbehoud op het terrein	-3 347 605 €	-4 788 430 €
Sensibilisering	-2 821 566 €	-3 152 566 €
Burgers	-1 980 095 €	-2 219 155 €
Bedrijven	-50 547 €	-75 199 €
Overheden	-381 302 €	-333 739 €
Jong publiek	-409 622 €	-524 472 €
Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening	1 110 380 €	71 668 €
Financieel resultaat	-3 872 €	-25 769 €
Uitzonderlijk resultaat	-8 563 €	-1 445 792 €
Resultaat	1 097 945 €	-1 399 893 €

DUURZAAMHEID

Verbruik	2015	In vergelijking met 2014
Elektriciteit	44 824 kwh	- 6,5%
Gas	65 071 kwh	- 5,4%
Water	211 m ³	- 8,7%
Papier	65 300 bladen	- 1,8%

Mobiliteit: woon-werkverkeer	2015
Trein	24%
Metro, tram, bus	36%
Openbaar vervoer + fiets	16%
Fiets / te voet	24%

ENGAGEMENTEN

Fairtrade@work: dankzij het engagement om in onze kantoren enkel fairtrade producten te gebruiken, kregen wij ook in 2015 weer drie sterren van Max Havelaar.

Donderdag Veggiedag: wij doen mee met het initiatief 'Donderdag Veggiedag' (een dag per week zonder vlees). In de praktijk organiseren we elke maand een vegetarische donderdag voor het hele huis.

REIZEN: CO₂-UITSTOOT

Onze uitstoot bedraagt 2,2 ton CO₂ per personeelslid (tegenover 1,9 ton voor het vorige boekjaar). De uitstoot ligt dit jaar hoger omdat het team op prospectie is gegaan voor de ontwikkeling van projecten voor natuurbehoud in Ecuador en in de Mekongregio. We compenseren die CO₂-uitstoot door certificaten te kopen voor de financiering van projecten die evenveel CO₂ besparen als de hoeveelheid die is uitgestoten.

WWF-BELGIË IS LID VAN DE VERENIGING VOOR ETHIEK IN DE FONDSENWERVING (VEF).

HET TEAM

Administratie: 5,26

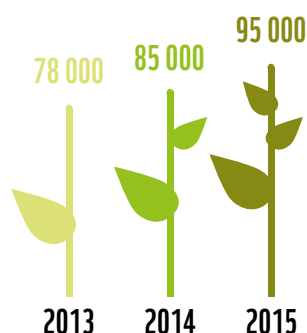

Fondsenwerving: 6,77

Conservatie: 21,81

ONZE DONATEURS

DE GEZICHTEN VAN WWF

© ALOHA2014 -
FOTOLIA.COM

DE RAAD VAN BESTUUR

Lode Beckers, Roseline C. Beudels-Jamar, Ronald Biegs, Johan Coeck, Herman Craeninckx, Eric Dekeuleneer, Paul Galand, Alain Peeters, Jean-Marie Postiaux, Guido Ravoet, Carlo Vandecasteele, Yan Verschueren

HET TEAM

Françoise Ansay, Sarah Beelen, Lisa Bentes, Hassan Benyahia, Olivier Beys, Gregory Claessens, Marie-Noëlle Collart, Maryssa Cools, Céline De Caluwé, Annelies Depoorter, Christèle Devos, Sara De Winter, Anne Dierick, Thibault Dujardin-Bazier, Emmeline Everaert, Alain Flabat, Charlotte Gijssels, Juan Hendrawan, Margareta Heylen, Franck Hollander, Bernadette Jacquemin, Amin Khallouf, Stéphanie Laduron, Jerome Laycock, Antoine Lebrun, Sabien Leemans, Geert Lejeune, Géraldine Louis, Florence Platteau, Vinciane Sacré, Wendy Schats, Maggy Schollaert, Charles Snoeck, Stijn Sterckx, Caroline Steygers, Koen Stuyck, Stéphanie Tatepo, Mone Van Geit, Julie Van Kempen, Lien Vandamme, Jan Vandermosten, Isabelle Vertriest, Gwendoline Viatour, Damien Vincent, Marlies Volckaert, Nathalie Wouters, Angelika Zapszalka en onze vrijwilligers Monique Delhaye-Hautier, Nicole Martin, Christiane Linet en Renate Van Heuckelom

DE AMBASSADEURS VAN WWF

Deze raad bestaat uit mensen met een verschillende achtergrond, diverse kwaliteiten en een rijke ervaring. Zij hebben bereidwillig aanvaard om hun talent en hun maatschappelijke positie aan te wenden om aandacht te vragen voor onze belangrijke missie. WWF-België wil alle personen bedanken die bereid waren om die belangrijke verantwoordelijkheid als goodwill-ambassadeur op zich te nemen.

Lode Beckers, Pierre-Olivier Beckers, Iwan Bekaert, Olivier Bentin, Philippe J. Berg, Ronald Biegs, Pierre-Alexandre Billiet, Philippe Bodson, Brigitte Boone, Diane de Spoelberch, Alfred Bouckaert, Chantal Block, Robert Bury, Thierry Claeys-Bouuart, Marianne Claes, Bruno Colmant, Herman Craeninckx, Ingrid Ceusters-Luyten, Jean-Pierre Coene, Michel Czetwertynski, Scarlett de Fays, Bernard de Gerlache de Gomery, Jacques de Gerlache, Herman Dehennin, Edward De Jaegher, Mary Ann del Marmol, Philippe Delusinne, Cathy Demeestere, Godefroid de Woelmont, Eric Domb, Mia Doornaert, Antoine Duchateau, Paul Dujardin, Cedric du Monceau, Jean-Louis Duplat, Jean-Pierre Dutry, Amid Faljaoui, Alain Godefroid, Baudouin Goemaere, Dirk Haesevoets, Paul Gaspard Jacobs, Tshibangu Kalala, Philippe Lambrecht, Henry le Grelle, Robert Kuijpers, Christiane Linet, Florence Lippens, Chantal Lobert, Michel Malschaert, Marc Mullie, Werner Murez, Eric Neven, Mary Pitsy oude Hendrikman, Alain Peeters, Theo Peeters, Paul Ponjaert, Guido Ravoet, Catherine M. Sabbe, Eric-Emmanuel Schmitt, Johan A.C. Swinnen, Michel Troubetzkoy, Rik Torfs, Herman Vandaele, Carlo Vandecasteele, Colette Van den Bossche, Helga Vanderveken, Micheline Vandewiele, Hugo Vanermen, André Van Hecke, Ritt Van kerckhoven, Christian Verschueren, Anne Vierstraete, Johan Vinckier, Pascal Vrebos, Guy Warlop, Serge Wibaut, Véronique Wilmot

HARTELIJK DANK VOOR UW NALATENSCHAP

We danken de volgende personen die de natuur in hun testament hebben opgenomen van harte, voor hun prachtig en genereus gebaar. De realisatie van een aantal projecten zal mogelijk zijn dankzij de keuze van deze personen om een gedeelte of de totaliteit van hun bezittingen in te zetten voor bedreigde diersoorten en regio's. Hun vrijgevigheid maakt het verschil en helpt ons deze fundamentele uitdagingen het hoofd te bieden.

Guy De Dack, Philippe De Peuter, Marie-Thérèse de Smet - de Naeyer, Ernest Determe, Gaby Dewaelheyns, Cecile Dulière, Roger - Anne-Marie Franquien-Bruyère, Monique Giraud, Marie-Thérèse Lambinet, Sue Maas, Hugo Meulenijzer, Christine Petit, David Ravert, Alexandre Schouben, Joséphine Vanderperren, Nicole Van Michel, Hélène Vercheval, Guillaume Versou, Leo Wolfs

ONZE PARTNERS

Alpro, Argus, Delhaize, Ello Mobile, Kimberly-Clarck, Nationale Loterij, Triodos Bank, Zeelandia

**Wij bedanken van ganser harte onze donateurs, leden, ledenwerwers en vrijwilligers. Zonder hen zou niets mogelijk zijn.
Hartelijk dank aan iedereen!**

WWF-BELGIË IN 2015

40 000

40 000 Belgen tekenden de publieke raadpleging van de Europese Commissie over de bescherming van de Europese natuur, waarvan meer dan 10 000 via WWF-België.

67%

67% van onze inkomsten zijn afkomstig van giften van particulieren.

76%

76% van onze uitgaven gaan rechtstreeks naar onze programma's voor natuurbehoud.

95 250

Dit jaar konden we rekenen op de steun van 95 250 leden en donateurs. Bedankt!

Onze missie

WWF wil de aantasting van het milieu op onze planeet een halt toeroepen en bouwen aan een toekomst waarin de mens in harmonie leeft met de natuur.

www.wwf.be